

مهم ترین برنامه های توسعه زیرساخت ریلی در افغانستان

از گذشته تاکنون، برنامه های مختلفی برای توسعه راه آهن افغانستان با متولیان داخلی و خارجی مطرح شده که تقریباً اکثریت آنها به شکست انجامیده است و یا دورنمای مبهمی برای عملیاتی سازی و بهره برداری دارد. یکی از قدیمی ترین طرح ها، طرح ترانس کاسپین بود که به منظور جابه جایی نیروهای انگلیسی مطرح شد؛ این طرح تسهیل کننده عبور نیروهای انگلیسی از مسیر افغانستان و رسیدن به هند بود. طرح دیگر مربوط به اتصال جلال آباد به کابل و سرانجام به پیشاور بود که در سال ۱۹۲۸ مطرح شد. همچنین در زمان داوود خان، طرحی متعلق به شرکت فرانسوی «سوفریل» بود که قصد داشت کابل را به هرات، قندهار و سپس اسلام قلعه متصل سازد، اما تحولات سیاسی از اجرایی شدن آن جلوگیری کرد.^۹ در سال های اخیر نیز طرح های متعددی برای توسعه راه آهن افغانستان مطرح شده است که تقریباً همه آنها به دلایل متعدد یا اجرایی نشده و یا چشم انداز روشنی برای به اتمام رسیدن ندارد که در ادامه به مهم ترین این طرح ها پرداخته خواهد شد.

الف) طرح ترانس-افغان: این طرح در ابتدا در سال ۲۰۱۸ توسط ازبکستان با هدف دسترسی این کشور به دریای آزاد از طریق افغانستان مطرح شده است. پروژه ترانس-افغان ادامه خط آهن مزار شریف-ترمز است که با عبور از کابل و جلال آباد به تورخم و پیشاور متصل می شود. با اجرایی شدن این طرح ترانزیت کالا از پاکستان به ازبکستان و بالعکس از ۳۵ روز، به ۳ تا ۵ روز کاهش می یابد. طرح ساخت این خط آهن در سال ۲۰۲۱ توسط ازبکستان، افغانستان و پاکستان آماده شد؛ براساس این طرح، خط آهن مذکور ۵۷۳ کیلومتر طول خواهد داشت و نیاز به ۴۰۸ میلیارد دلار سرمایه گذاری دارد. طرح ترانس-افغان ظرفیت جابه جایی بار به میزان ۲۰ میلیون تن در سال را داراست.^{۱۰}